

MEMO / 27. listopadu 2012

Odhalení hrozivých čísel o nehlášených trestných činech z nenávisti v EU

Dvě nové zprávy Agentury Evropské unie pro základní práva (FRA) ukazují rozsah, v němž trestné činy z nenávisti představují v Evropské unii problém.

Zpráva *Zviditelňování trestných činů z nenávisti v Evropské unii: uznávání práv obětí* uplatňuje hledisko základních práv a zaměřuje se na práva obětí. Prostřednictvím srovnávacího přehledu oficiálních mechanismů shromažďování údajů o trestných činech z nenávisti v 27 členských státech EU zpráva upozorňuje na podstatné rozdíly mezi údaji shromažďovanými v jednotlivých zemích, jakož i na odchylné přístupy k trestným činům z nenávisti v trestním právu. Určuje obtíže, kterým členské státy čelí při sběru údajů o trestných činech z nenávisti a při snaze přivést pachatele k odpovědnosti s cílem umožnit obětem dosáhnout nápravy.

Tato zpráva doplňuje zprávu *EU-MIDIS Zaměřeno na údaje č. 6: Menšiny jako oběti trestné činnosti*. Šetření EU-MIDIS zůstává prvním šetřením, které specificky zkoumalo vzorky skupin etnických menšin a přistěhovalců ve všech 27 členských státech EU. Tato zpráva, která je poslední ze zpráv o šetření EU-MIDIS, představuje údaje o zkušenostech respondentů s viktimizací v oblasti pěti typů trestné činnosti, od vloupání po závažné obtěžování. Ukazuje, u kterých skupin etnických menšin a přistěhovalců existuje největší pravděpodobnost toho, že budou postiženy rasistickou trestnou činností, podíl obětí, které ohlásí incidenty, a jejich důvody pro neohlášení.

Celkově obě zprávy pomáhají objasnit „hrozivá čísla“ týkající se trestných činů z nenávisti. Zatímco *Zviditelňování trestných činů z nenávisti* ukazuje podstatné mezery ve vnitrostátních metodách shromažďování údajů, které vede ke zkreslenému obrazu rozsahu trestných činů z nenávisti v jednotlivých členských státech, *Zaměřeno na údaje* odhaluje míru, v níž se menšinové skupiny považují za oběti rasově motivované trestné činnosti. Tyto údaje spolu se skutečností, že tolik těchto trestných činů zůstává neohlášeno, naznačují, že země musí zlepšit svou klasifikaci a shromažďování údajů o trestných činech z nenávisti a musí se snažit zvýšit důvěru v donucovací orgány.

Zjištění obou zpráv mimo jiné podporují snahu členských států provádět rámcové rozhodnutí 2008/913/SVV o rasismu a xenofobii, které bude v listopadu 2013 přezkoumáno. Toto rámcové rozhodnutí stanoví, že členské státy musí přijmout nezbytná opatření s cílem zajistit, aby byly trestné činy motivované rasismem nebo xenofobií trestány přísněji než ostatní trestné činy. Rámcové rozhodnutí bylo provedeno v právních předpisech všech členských států s výjimkou Belgie, Estonska a Řecka.

KLÍČOVÉ VÝSLEDKY

27 členských států EU vykazuje odlišnosti, pokud jde o údaje, které evidují a zveřejňují o trestných činech z nenávisti, což vede k mezerám ve shromažďování údajů v rámci celé EU (tabulka 1). Oficiální údaje o trestných činech z nenávisti často nezachycují skutečnou situaci v terénu.

Tabulka 1: Oficiální údaje o trestných činech z nenávisti zveřejněné v roce 2010 podle motivujících předsudků a podle členských států EU

Členský stát EU	Rasismus / xenofobie	Antisemitismus	Sexuální orientace	Extremismus	Náboženská nesnášenlivost	Islamofobie	Protiromské postoje	Zdravotní postižení	Genderová identita	Jiné / nespecifikované
AT	✓ 64	✓ 27		✓ 335		✓ 8				✓ 146
BE	✓ 924	✓ 2	✓ 58							✓ 49
BG	✓ o.A.									✓ o.A.
CY	✓ 32									
CZ	✓ 226	✓ 28		✓ 252			✓ o.A.			
DE	✓ 285	✓ 1 166		✓ 20 811						
DK	✓ 62		✓ 30		✓ 10					✓ 37
EE										✓ 86
EL	✓ o.A.									
ES	✓ o.A.		✓ o.A.							
FI	✓ 741	✓ 4	✓ 43		✓ 52	✓ 15		✓ 20	✓ 5	
FR	✓ 886	✓ 466		✓ 127		✓ 100				
HU	✓ o.A.									✓ o.A.
IE	✓ 122	✓ 12								
IT	✓ o.A.									✓ o.A.
LT	✓ o.A.	✓ o.A.								✓ o.A.
LU	✓ 24									✓ o.A.
LV	✓ o.A.									✓ o.A.
MT	✓ o.A.									
NL	✓ 1 168	✓ 286	✓ 660	✓ 139	✓ 108	✓ 93	✓ 4	✓ 7	✓ 17	✓ 668
PL	✓ o.A.	✓ o.A.	✓ o.A.			✓ o.A.	✓ o.A.	✓ o.A.		✓ o.A.
PT	✓ o.A.									✓ o.A.
RO										

SE	✓ 3 786	✓ 161	✓ 770	✓ 444	✓ 552	✓ 272	✓ 145		✓ 31	✓ 818
SI	✓ o.A.				✓ o.A.					
SK	✓ 114			✓ 51						
UK	✓	✓	✓		✓			✓	✓	
Anglie Wales a Severní Irsko	31 486	488	4 883		2 007			1 569	357	
Skotsko	4 513	448			693			50	14	

ČASTO KLADENÉ OTÁZKY

Otázka: Co jsou trestné činy z nenávisti?

Odpověď: Násilí, vyhrožování a trestné činy motivované rasismem, xenofobií, náboženskou nesnášenlivostí nebo zdravotním postižením, sexuální orientací či genderovou identitou, to všechno jsou trestné činy z nenávisti. Toto však není formální definice, protože členské státy mají své vlastní odlišné popisy a prostředky řešení trestných činů z nenávisti.

Otázka: Které skupiny jsou hlavními cíli trestných činů z nenávisti v EU?

Odpověď: V důsledku mechanismů shromažďování údajů existujících v současné době v EU je obtížné s jistotou určit hlavní skupiny, jež jsou cílem trestných činů z nenávisti, protože mezi členskými státy existují obrovské rozdíly z hlediska klasifikace a shromažďování údajů (viz tabulka 1). Většina států eviduje trestné činy motivované rasismem/xenofobií (25 členských států), následují trestné činy motivované antisemitismem (12), trestné činy motivované sexuální orientací osoby (8), extremistické trestné činy (7), nábožensky motivované trestné činy (6) a islamofobní / proti muslimům zaměřené trestné činy (6). Pouze čtyři členské státy vedou oficiální evidenci trestných činů motivovaných genderovou identitou, romskou národností nebo zdravotním postižením obětí.

Je důležité mít na paměti, že lidé nemusí mít žádné ze znaků, které jsou jim připisovány, aby se stali obětí trestných činů motivovaných předpojatostí nebo předsudky, které jsou často označovány jako „trestné činy z nenávisti“. Pachatelům k motivaci útoků stačí *mít pocit*, že někdo vykazuje určitý znak.

Otázka: Jaký dopad mají trestné činy z nenávisti na oběti?

Odpověď: Oběti trestných činů z nenávisti jsou zneužívány na základě dojmu, který vyvolávají. Z důkazů vyplývá, že trestné činy z nenávisti mají na oběti silný dopad, částečně z toho důvodu, že oběti nemohou svou viktimizaci připsat jen tomu, že měly smůlu. Namísto toho jsou nuceny připustit, že cílem byla jejich sociální identita a že jsou nadále ohroženy opakovanou viktimizací.

Právě intenzitou jejich strachu, záchvaty úzkosti a ztrátou sebedůvěry se jejich zkušenosti nejvýznamněji odlišují od zkušeností obětí jiných druhů trestné činnosti. Fyzická újma v důsledku násilí motivovaného předsudky je často méně důležitá než velmi silný pocit porušení práv a ponížení, která ji doprovází.

Viktimizace z nenávisti neovlivňuje jen oběti, ale i jejich rodiny a širší komunity. Strach může být nakažlivý v důsledku společné sociální identity rodiny či skupiny.

Zprávu *Zviditelňování trestných činů z nenávisti v Evropské unii: uznávání práv obětí* **naleznete na adrese:** http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2012_hate-crime_embargo.pdf

Zprávu *EU-MIDIS Zaměřeno na údaje č. 6: Menšiny jako oběti trestné činnosti* **naleznete na adrese:** <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2012-eu-midis-dif6-embargo.pdf>

S žádostmi o další informace se prosím obraťte na mediální oddělení agentury FRA:

Email: media@fra.europa.eu / **Tel.:** +43 1 58030-642